

ПРОЄКТУВАННЯ ЕНЕРГЕТИЧНИХ ОБ'ЄКТІВ
АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Печенюк А. В., доцент, e-mail: anvaspe@meta.ua
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

Актуальність дослідження. Енергетичне забезпечення є важливою складовою діяльності аграрного підприємства. Від ефективного проектування енергетичних об'єктів залежить стабільність та економічна ефективність виробничих процесів. У цій доповіді буде розглянуто основні принципи проектування енергетичних об'єктів аграрних підприємств, типові енергетичні об'єкти, технології використання відновлюваних джерел енергії, а також вимоги до безпеки та екологічності.

Метою дослідження було систематизація основних напрямів удосконалення процесу проектування енергетичних об'єктів на підприємствах аграрної сфери.

Основні матеріали досліджень. Серед основних етапів процесу проектування енергетичних об'єктів підприємств аграрної сфери слід виділити:

– оцінку потреб у енергії, – необхідно оцінити потрібні обсяги та тип енергії, які потрібні для забезпечення усіх виробничих процесів: електроенергія, тепло, вода, газ тощо. Оцінюються потреби в залежності від основних напрямів діяльності аграрного виробництва (тваринництво, рослинництво, переробка тощо) [1];

– аналіз доступних джерел енергії, – визначаються доступні джерела енергії в регіоні розташування підприємства. Це можуть бути як традиційні (газ, вугілля, електроенергія з центральних мереж), так і альтернативні джерела (сонячна, вітрова, біоенергетика) [2];

– вибір енергетичної стратегії, – фірма має визначитись, чи використовуватиме лише зовнішні джерела енергії, чи інвестуватиме в будівництво власних енергетичних об'єктів, таких як сонячні панелі, вітряні електростанції чи біогазові установки [3];

– розробка проекту, – на основі потреб і можливостей розробляється проект енергетичних об'єктів. Враховуються вимоги щодо безпеки, екологічності, енергоефективності та довговічності інфраструктури.

На особливу увагу заслуговує досягнення ефективного функціонування типових енергетичних об'єктів аграрних підприємств, адже вони є запорукою надійного забезпечення електроенергією, теплом, паливом та іншими енергоресурсами виробничих процесів у сільському господарстві [4].

Серед основних енергетичних об'єктів на аграрних підприємствах слід виділити:

– Електростанції – сонячні електростанції (фотоелектричні панелі); біогазові станції; вітрові електростанції; традиційні дизельні або бензинові генератори.

– Котельні та теплогенераційні установки – біомасові котли; газові або твердопаливні котли.

– Сховища для енергоресурсів – ємності для зберігання біомаси; паливні резервуари.

– Мережі розподілу електроенергії та тепла – внутрішні мережі для транспортування електроенергії до споживачів (заводи, ферми, склади); тепломережі для передачі тепла від котелень до місць споживання (тепліці, сушарки).

– Об'єкти енергозберігаючих технологій – теплові насоси; системи акумуляції енергії.

Ці об'єкти допомагають аграрним підприємствам зменшувати залежність від зовнішніх джерел енергії, підвищувати ефективність використання енергоресурсів та зменшувати негативний вплив на довкілля.

Вимоги до безпеки та екологічності виробництва в аграрній сфері спрямовані на забезпечення здоров'я працівників, безпеку продукції для споживачів, а також на мінімізацію негативного впливу на довкілля [6].

При проектуванні енергетичних об'єктів аграрного підприємства важливо дотримуватися наступних вимог:

– Безпека експлуатації, – всі об’єкти повинні відповідати стандартам безпеки, передбаченим чинним законодавством. Особлива увага приділяється пожежній безпеці та захисту персоналу від можливих аварій.

– Екологічність, – використання відновлюваних джерел енергії та екологічно чистих технологій дозволяє зменшити негативний вплив на навколишнє середовище. Підприємства мають відповідати екологічним стандартам та мінімізувати викиди парникових газів.

– Енергоефективність, – сучасні проекти енергетичних об’єктів повинні бути спрямовані на максимальну ефективність використання енергоресурсів, що дозволяє зменшити витрати та підвищити конкурентоспроможність підприємства.

Висновки. Ефективне проектування енергетичних об’єктів аграрного підприємства є ключовим елементом для забезпечення безперебійної роботи виробничих процесів. Сучасні технології відновлюваної енергетики та енергоефективності дозволяють не лише знижувати енергетичні витрати, але й сприяють екологічній стійкості аграрного сектору.

Основні джерела енергії мають бути правильно підібрані та інтегровані у виробничий цикл, що дозволить підвищити ефективність роботи підприємства та зменшити його вплив на навколишнє середовище.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Пархоμεць М. К. Градовий В. В. Особливості та показники формування системи енергозбереження сільськогосподарських підприємств. *Інноваційна економіка*. 2021. 34(87). С. 87-97.

2. Верховцев Ф. Сільськогосподарські джерела енергії. *Агробізнес сьогодні*. URL: <https://agro-business.com.ua/agro/idei-trendy/item/8367-silskohospodarski-dzherela-enerhii.html>.

3. Іваненко В. Ф., Іваненко Ф. В. Енергетична стратегія підприємств аграрного виробництва. *Наукові інновації та передові технології*. 2023. №13(27). С. 507-517.

4. Чукаєва І. К. Енергетична інфраструктура – основна складова підвищення рівня економічної безпеки України: Економіко-правові проблеми господарювання. *Економіка та право*. 2011. №1(29). С. 51-56.

5. Вимоги щодо екологічності при проектуванні та будівництві: як уникнути поширених проблем. Ecobusiness Group. URL: <https://ecolog-ua.com/news/vymogy-shchodo-ekologichnosti-pry-proektuvanni-ta-budivnyctvi-yak-unyknuty-poshyrenyh-problem>.

6. Ремез Н. С., Дичко А. О., Гребенюк Т. В., Броницький В. О. Екологізація виробництва та зелені технології. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 209 с.